

normativt utsagn. Selv om løgn er vanlig, er det fullt mulig å mene at man aldri bør lyve.

Deskriptive utsagn er beskrivende utsagn som sier noe (sant eller usant) om hvordan virkeligheten faktisk er.

Normative utsagn er vurderende utsagn som sier noe om hva som bør eller skal være tilfellet.

Når vi spør hva som er etisk riktig i en situasjon, kunne man kanskje tenke at vi kan få svar på spørsmålet ved å undersøke hva folk flest mener om saken. La oss for eksempel si at vi vil finne svaret på om det er moralsk akseptabelt å betale noen i et fattig land for å gjennomføre svangerskapet med barnet ditt. Kan vi finne ut av dette ved å spørre folk flest hva de mener om spørsmålet?

De fleste etikere vil si at denne måten å tenke på vitner om en sammenblanding av deskriptive og normative spørsmål om etikk. Det å beskrive de etiske normene som råder i et samfunn, er noe annet enn å argumentere for hvilke etiske normer vi bør følge. Det å beskrive meningene folk flest har om surrogati, er altså noe annet enn å komme med argumenter for at det er disse moraloppfatningene vi *burde* ha. Det kan jo tenkes at folk flest tar feil om hva som er moralsk akseptabelt. Selv om det for eksempel var en rådende oppfatning for åtti år siden at seksuell omgang mellom menn var moralsk galt, så betyr ikke dette at homofile menn som levde ut legningen sin på denne tiden, dermed gjorde noe umoralsk.

Normativ etikk er det systematiske studiet av hva det er som gjør noe moralsk riktig eller galt, rettferdig eller urettferdig. Normativ etikk

må altså holdes klart atskilt fra beskrivelser av menneskers faktiske oppfatninger om etiske spørsmål. Når vi i det følgende spør hva som er etisk riktig, handler spørsmålet altså ikke om hva som er riktig i henhold til de rådende moralnormene i for eksempel Norge, men om hvilke normer som har de beste argumentene for seg, eller, med andre ord, hvilke moralnormer som *burde* være de rådende normene.

Normativ etikk er den delen av etikken som handler om hvordan vi bør handle, hvem vi bør være og om hva som er verdifullt og moralsk prisverdig.

Metaetikk er den delen av etikken som undersøker spørsmål om moralens grunnlag og moralens natur. Metaetikk er ikke normativ.

Metaetikk: etiske grunnlagsproblemer

Men finnes det overhodet noen riktige eller gale svar på hvilke etiske normer vi burde følge? Hvis det skal være noen vits i å diskutere etiske spørsmål, er det nærliggende å tenke at det må være mulig å skille mellom gode og dårlige argumenter, og at det må finnes riktige og gale svar på spørsmålene man diskuterer. Men det er også tilsynelatende en kontrast mellom faktapåstander, på den ene siden, og utsagn om hva som er etisk riktig, på den andre. Hvis jeg sier at Nidarosdomen er 98 meter høy, så påstår jeg noe om hvordan ting forholder seg i den fysiske virkeligheten. Men hvis jeg kommer med et etisk utsagn, som for eksempel at kvinner bør kunne bestemme selv om de vil ta abort frem til 22. svangerskapsuke, så sier ikke utsagnet noe som er sant eller usant om den fysiske virkeligheten.

Metaetikk er den delen av etikken som blant annet diskuterer om etiske utsagn kan være sanne eller usanne, og om det finnes